

Høringsuttale

Tittel: Nasjonale faglige råd for digital hjemmeoppfølging

Høringsbrev og notat fra Helsedirektoratet datert 11.05.2022

Frist: 01.09.2022

Innledning:

Direktoratet for e-helse takker for muligheten til å kunne gi innspill til pågående arbeid med nasjonale faglige råd for digital hjemmeoppfølging. Gjennom arbeid i Nasjonalt velferdsteknologiprogram har enkelte fagmiljøer hatt anledning til å bidra med innhold i rådene. Direktoratet for e-helse benytter anledningen til å gi ytterligere innspill til rådene i forbindelse med den offentlige høringsrunden.

Direktoratet for e-helse styrker digitaliseringen i helse- og omsorgssektoren ved å understøtte effektive og sammenhengende helse- og omsorgstjenester. Direktoratet legger til rette for nasjonal samordning og en helhetlig og forutsigbar e-helseutvikling. Direktoratet for e-helse skal sørge for nasjonal styring og koordinering i samarbeid med helseforetak, kommuner, fagmiljø og interesseorganisasjoner.

Målet om å flytte tjenester hjem ved hjelp av teknologi er beskrevet i Nasjonal helse- og sykehusplan. Bruk av teknologi kan gjøre det enklere for pasient og pårørende å mestre hverdagen og gi grunnlag for mer individuelt tilpasset oppfølging. Digital hjemmeoppfølging er et viktig virkemiddel for å lykkes med «pasientens helsetjeneste», nå «vår felles helsetjeneste» og utviklingen av en bærekraftig helsetjeneste. En bærekraftig helsetjeneste forutsetter at vi blant annet utnytter mulighetene teknologien gir for å imøtekomme utfordringer og befolkningens forventninger til morgendagens helse- og omsorgstjeneste.

Det gis høringsutkast til tre råd

1. Kommunale helse- og omsorgstjenester bør tilrettelegge for digital hjemmeoppfølging
2. Ved oppstart av digital hjemmeoppfølging bør det søkes samarbeid i helsefellesskapet
3. Personer med kroniske lidelser bør tilbys digital hjemmeoppfølging som en individuelt tilpasset tjeneste

Innspill:

Direktoratet for e-helse ser positivt på at det utarbeides nasjonale faglige råd for å stimulere til implementering av digital hjemmeoppfølging som en integrert del av helse- og omsorgstjenestene i primær- og spesialisthelsetjenesten på bakgrunn av ulike oppdrag knyttet til Primærhelsemeldingen (Meld.St.26 2014-2015, Fremtidens primærhelsetjeneste, nærhet og helhet) om utprøving av digital hjemmeoppfølging, og Nasjonal helse- og sykehusplan (Meld.St.7 2019-2020, Nasjonal helse- og

sykehusplan 2020-2023) om å tilrettelegge for økt bruk av digital hjemmeoppfølging*. Direktoratet for e-helse gir innspill på et overordnet nivå til innhold, struktur og forvaltning.

1. Innhold

- De tre nasjonale faglige rådene har mye godt innhold. Rådene viser aktuelle referanser, gjennomført studie, erfaringsrapporter, temasider og kunnskapsoppsummeringer som gir utdypende informasjon og eksempler fra pågående tjenester der digital hjemmeoppfølging benyttes.
- Direktoratet for e-helse mener det er viktig at rådene peker på til enhver tid gjeldende anbefalinger og krav som finnes for tjenesten som skal anskaffe, implementere og forvalte utstyr som benyttes ved digital hjemmeoppfølging. Dette gjelder blant annet krav til informasjonssikkerhet og personvern, deling av data, lagring av data samt semantisk og teknisk samhandling.
- Nasjonal helse- og sykehusplan har mål om at pasientene i større grad skal møte spesialisthelsetjenesten i hjemmet. Digital hjemmeoppfølging vil påvirke samhandlingen og Direktoratet for e-helse mener det bør vurderes om råd 1 også kan inkludere spesialisthelsetjenesten. «Kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten bør tilrettelegge for digital hjemmeoppfølging».
- Det er en politisk ambisjon at helsefelleskapene skal benyttes mer aktivt. Direktoratet for e-helse støtter at rådene oppfordrer til å søke samarbeid i helsefelleskapet som er en arena der kommuner og helseforetak kan planlegge og utvikle tjenestene sammen. Dette er ytterligere aktualisert gjennom lovforbedringsarbeidet i helse- og omsorgstjenestelovens § 6-2, punkt 1-13 der blant annet helseforetak og kommuner skal samarbeide om «IKT- løsninger lokalt» og «konkret beskrive hvordan partene sammen skal utvikle og planlegge tjenestene». ¹ Basert på dette mener Direktoratet for e-helse at det bør vurderes om ordlyden i rådet kan endres fra «bør» til «skal».
- Digital hjemmeoppfølging er et område i stadig utvikling, og personell i helsetjenesten har behov for felles forståelse når det vil foregå samhandling i tjenesteforløp på tvers av ulike omsorgsnivå. Dette omhandler blant annet forståelse av målgruppen for rådene og tjenestenes og personellens lovpålagte ansvar. Direktoratet for e-helse foreslår at gjeldende definisjon for digital hjemmeoppfølging vurderes å ta inn i rådene for i større grad å støtte opp under behovet for felles forståelse. Vi anbefaler også å se på bruk av begreper som kronisk lidelse versus sykdom for å være bevisst på hva innholdet i råd 3 adresserer.

2. Struktur

- Direktoratet for e-helse støtter at rådene presenteres digitalt i elektronisk format, samtidig som det er mulig å få rådene ut i annet format ved behov. Direktoratet for e-helse foreslår at rådene gjennomgås med fokus på å tydeliggjøre overskrifter og underoverskrifter (titler og mellomtitler) for å strukturere og gruppere innholdet ytterligere slik at de blir enklere å ta i bruk. Bruk av punktlister på en god måte er bra og gir oversikt og bidrar til å rydde i innholdet. Det er et flertall av leserne som foretrekker at lenker er samlet nederst i hvert

¹ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30#KAPITTEL_6

kapittel i stedet for løpende i tekst. Beskrivelse av arkitekturprinsippene [Arkitekturprinsipper \(digdir.no\)](#) viser eksempel på forslag over. Digitaliseringsdirektoratets veileder (mai 2022) om klarspråk i digitale tjenester og KS sine anbefalinger om det samme, kan også være til hjelp.

3. Forvaltning

- Direktoratet for e-helse foreslår at det kommer frem at digital hjemmeoppfølging er et område i stadig utvikling, og at oppdatering av rådene vil komme i samsvar med at ny kunnskap og erfaringer tilgjengeliggjøres. Digitalisering og transformasjon medfører endring i tjenesten med mer automasjon og bruk av teknologi. I denne omstillingen er det nødvendig med god kompetanse om endringsledelse og tett samarbeid mellom de involverte partene. I tjenesten digital hjemmeoppfølging er innføring av teknologi en av flere oppgaver, og digital transformasjon er en prosess der virksomhetene endrer hvordan de utfører oppgaver og tenker nytt om hvordan løse samfunnsoppdraget bedre ved bruk av teknologi.
- Digital hjemmeoppfølging innebærer at behandlingstilbud foregår uten fysisk kontakt der dialog og deling av data mellom pasient og behandlere skjer digitalt. Dette medfører bruk av nye digitale løsninger fra et marked i utvikling. Det er nødvendig med et tett samarbeid med helsenæringen for å få etablert felles nasjonale krav og standarder som tilrettelegger for informasjonsdeling mellom de nye løsningene og andre system som benyttes i tjenesten. Gjennom samarbeid kan det tilrettelegges for realisering av løsninger til det beste for pasienter, helsepersonell og innbyggere.

Direktoratet for e-helse ser frem til videre samarbeid med Helsedirektoratet og at det kommer nasjonale faglige råd for digital hjemmeoppfølging som kan være nyttige for aktørene i helsetjenesten med mål om å sikre god kvalitet på tjenestene, sikre riktige prioriteringer, løse samhandlingsutfordringer, sikre helhetlige pasientforløp og hindre uønsket variasjon i tjenestene.